

MAGYAR GERONTOLÓGIA

14. ÉVFOLYAM KONFERENCIA KÜLÖNSZÁM

2022. 14. évf. Konferencia Különszám

On-line verzió: ISSN 2062-3690

[www.https://ojs.lib.unideb.hu/gerontologia](https://ojs.lib.unideb.hu/gerontologia)

ÚjraKapcsolódás - Idősek foglalkoztatása természeti környezetben

Egy kvalitatív kutatás eredményei

Horváth Imre¹ – Ládonyi Zsuzsanna²

¹Szentesi Református Idősek Otthona, Szentés

²Semmelweis Egyetem, Egészségügyi Közszolgálati Kar, Mentálhigiéné Intézet, Budapest

Kulcsszavak: teljes körű ellátás, aktív idősor, jóllét, szociális farmgazdaság, újrapcsolódás

Kutatási kérdések, célkitűzések

A magány enyhítésének egyik lehetséges és komplex útjának felvázolása a célunk. Felhívni a figyelmet a „Vissza a természetbe!” jelszó idősor számára releváns aspektusaira. A védett, az idősor szükségleteihez alkalmazkodó és személyre szabott mezőgazdasági részmunkák alkalmankénti beillesztése a segítő folyamatokba, a Magyarországon kevésbé ismert szociális farmgazdaság gondolatvilágához kapcsolódik. A bentlakásos idősor otthonában élőkkel készített kutatás azt a célt tűzte ki, hogy felmérje a megkérdezettek igényeit, véleményét, viszonyulását a természeti környezetben megvalósuló speciális foglalkoztatás vonatkozásában, amit egy újszerű szolgáltatásformának is tekinthetünk.

Elméleti keret

A gerontológia alaptételeiből kiindulva, az idősor fizikai és mentális állapotának, kapcsolathálózatának jellemzőin túl a környezetpszichológia elméleti és kutatási tapasztalatait használjuk fel az elemzés során. Szeretnénk hangsúlyossá tenni, hogy a kötődési sérülések, és veszteségek feldolgozásának terápiás közege lehet maga a természet, a növények, állatok

irányába újraépülő kapcsolódás. A könnyebben végezhető mezőgazdasági tevékenységek során az idősök hasznosságérzete növekedhet; mindamelllett, hogy a folyamat az aktív idősödést szolgálja, illetve gyermekkori emlékek felidezéséhez járulhat hozzá - az integrált életút feldolgozását is segítheti.

A kutatás módszertana

Feltáró jellegű *kvalitatív* kutatás keretében *félig strukturált, egyéni interjúk* készültek, melyeket a beszélgetések körülményeire, benyomásaira vonatkozó naplófeljegyzések egészítették ki. A kiértékelés tematikus elemzés segítségével történt.

Az interjúalanyok egy bentlakásos idősök otthonának lakói közül kerültek ki, összesen 12 fő. A különböző szempontok szerint vegyesnek tekinthető a vizsgált csoport: férfiak (2), nők (10), városi (10) és falusi (2) háttérből érkezők, illetve alacsonyabb (5) és magasabb - közép és felsőfokú (7) iskolai végzettségűek. Életkoruk 71-89 év között változott.

Eredmények

Az idősök nagyobbik hányada örömmel fogadta már azt is, hogy ötlet szintjén beszéltünk másféle foglalkozásról. Véleményük szerint pusztán a látvány, a friss levegő, az új ingerekkel teli környezet gyógyítólag hatna a résztvevők közérzetére.

Szinte mindenki szóba hozta, hogy olyan elfoglaltságban szeretne részt venni, ami nem igényel nagy erőfeszítést, nem kell hozzá mélyre hajolni. Legtöbb esetben a virágokkal, zöldség-gyümölcsstermesztéssel kapcsolatos kertészeti munkákat, részfeladatokat, vagy a kisebb állatok gondozását (etetés, itatás) tartották elképzelhetőnek.

A várható hasznok vonatkozásában többek között az emberi értéket emelték ki az interjúalanyok (a társadalom számít az idősekre, megbecsüli a keveset is, amit megtesznek), jobb emberi kapcsolatok alakulhatnak ki.

Értékes információk érkeztek a hasznosságérzés, a közösség, a valahová tartozás terén. A válaszoló idősök ugyanis nem csak önmagukat, hanem az intézményt, de esetenként tágabb környezetüket is meglátták az elképzelésben. Az interjúk jelentős részében volt tapasztalható, hogy az adni akarás vágya az egyik legerősebb motiváló erő.

Elméleti és gyakorlati relevancia

A hazai elszigetelt szociális farmokra irányuló törekvések egyelőre az ismeretlenség homályában működnek. Az idősök, mint célcsoport pedig még nem jelentek meg az itthoni palettán. Szeretnénk a tudományos érdeklődés fókuszába helyezni a szociális

farmgazdaságokat, mint a már Nyugat-Európában elterjedt szolgáltatási formát, s elindítani a hazai gyakorlati szakemberek gondolkodását ebbe az irányba. A megvalósításnak pillanatnyilag a jogszabályi környezet nem kedvez, így szükséges lenne mindenekelőtt a szabályozási kereteket megteremteni, ezért lobbizni. Ezzel párhuzamosan egy interdiszciplináris együttműködést igénylő összefogással, párbeszéddel lehetne segíteni a folyamatokat, bevonva a mezőgazdaság érintett szereplőit az idősügyi szociális szakemberekkel együtt.

A szerzők:

Horváth Imre

Szentesi Református Idősek Otthona, Szentes

segitojobb@gmail.com

Dr. Ládonyi Zsuzsanna

Semmelweis Egyetem, Egészségügyi Közzolgálati Kar, Mentálhigiéné Intézet, Budapest

ladonyi.zsuzsanna@public.semmelweis-univ.hu